

Geuk euzkeldun abertza-
liok, euzkerea erabiltzen
ezpadogu, Euzkadi'ren
kaltez lan-egiten dogu

Lgo. urtia

6'gn. zenbakija

Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n 1937'gn. Urtarrilla 7'gna. egubena

15 eunen

Laterri-arteke arazuak zitaldu egin dira

Larunbatez egingo da barriz, janari banaketia.-Arrautzak, lentexak, arroza ta koipia emongo dabez.

Mediterraneo'ko itunbena eta Cadiz'ko legorreatzeak

Laterriak asarre. - Zenbat italitar España'ratu ete dira? - Ingalandarrak kontuak eskatu dautsoez italitarrei

ITALIARAK CADIZ'EN

Paris.—Ila onen lehenengo Cadiz'en lau mila italitar gudari lioferatu dira. "Lombardia" deritzen ontzian juanda, Españaf patxistek lagun egitera jua ei dira, izkilo edereiz ondo orniduta.

ROMA ETA MOSCU

Moscu.—Mediterraneo'ko itunbenaz ita-
liak eta ingelesak aitu-emonak bide onian
jafi dirala, diñoe erusitaf izparingia, Ita-
lia ta Rusia'renak ostera lengo antzera di-
raue, ez atzera ta ez auzera.

Oñez ganera, españaf matxinagan Ita-
lia'k len lez diardu, itunbena egin dauan
afen.

ESPASATATU DIRAN ITALIARAK

Gibraltar.—Azkenengo egunotan Cadiz'
en bost mila italitar, izkilo ta gusti, batu
ei dira, euron lateriko iru ontzitan elduak.

Francoren gudarostia indaf batituteko
balduak dira.

Izpar ori guzaf biribila dala, esan dau,
ostera, italiar zabalkunde minitruak.

KONTUAK ESKATZEN

Paris.—Politika-alderditan zer esan au-
diak egten dira Ingalandako ordezkariak
Eñoma'ra eta Berlin'era egin dabezan iker-
taldjak dirala-ta, Gafantzi edo importan-
tzi andia emoten dautse Españako ara-
zuari. Batzuk diñoenz Ciano'ko kondia
gana jua ba'da, españaf lufetara amaf
mila italitar bialdu dirala-ta egiten di-
ran esarak egitsuak eta diran jakitiafen
ixan da. Drumot jaunak azalpenak eska-
tuko ei dautsoez italiarrei, gai onetsaz bi
tsuen artian egin zan Mediterraneo'zako
batasuna apurtuta geratuko litxakelako
ofela ixatekotan.

INGALANDA'N ASARE

London.—Gauf goxeko ingalandar iz-
paringi gustjak euren asafia agertuten
dabe Cadiz'en amaf mila italitar legote-
ratu diralako. Eskumaf eta ezk'fraf iz-
paringi gustjak: gobernuari txarto diñoe-
ise. Gobernuaren arerijak diñoenz Inga-
landa da jasokun gustijen erudun ontasun
lafegi agertuten dabelako patxistekaz.

ASARE AGIRIJA LATEFI GUSTIEN AURIAN

Ginebra.—Latefi batzako idazkari-
jak agiri luze bat artu dau. Agiri
ofetan asafarik gogofena agertzen da
Alemani'ko itxasontziak Españaren

eta Euzkadi'ren uretan sartu dirala-
ko. Agiri au lateri gustietan zabaldu-
ko da. Idazki onetan gure itxasoeta-
ko jasokun gustijak garbi ta zlatz
agertuten dira.

INGELANDAR ONTZIA GELDIAZO

London.—Gibraltar inguruan "Etrik"
ontzi ingelandara españaf patxisten ontzi
batek geldiezo eban eta garbitasun-pape-
rak eskatu. Ontziburuak uko egin eutsan
eta geyagoko barik auzerantz egin eban.

Cadiz'ko agintarien auzerantz egin
ditu geroagoan ingelandar destroyer batek.

Laranja edo utesagafez zamanta joyan
ontzia, ta Haixatik Liverpool'era joan be.

ENGLAND'EKO IZPARINGIAK

London.—"Times" izparingiak Medi-
teraneo auziazko astrapaladaen efua inge-
landafak ez dabela diño. Oingoa, ostera,
italiar bakaltseñak esan dauen ondoren,
baketu da zerbait auzi ori, Españaren luf-
ak beste inorenzatz ez ei dira izango-ta.

"Morning Post"ek dakafenez, gudaren
afiskua Itali ta England'en alegiñez urun-
du da. Mediterraneo'ko auzia gogo zindoz
eta gauzari dagokionez egiña izan baita.

"Daily Telegraph"en, egin bafi dan
itunben ori bake-bide zango dala ikusi do-
gu. Oingoa letz irauñ ezkeri itxaso areta-
ko lufaldeak, Turkia, Grezia ta Yugoes-
lavi pozik legokez.

Italiar ministruak esan dituanak bete
ezketiño, Españaren gauko lufaldeak ge-
zo be, bere izatekero. Maruekoeta ta Ba-
leares ugarbiak goraberarik ez dabe izango.

"News Chronicle"ek egune zarafatu ori
egizkoa eta danentz itandu dau, eta Ibe-
rialdara bialdi dituen gudamutit italiarjak
aipatu.

"Daily Mail"en eretxiz, latefi andi bi
ofein adizkidetasuna ezala galduko, Ita-
liaren aldetik Laterien Batza bion erdian
espaita jafiko.

ESPAÑA'KO ITXASOETAN

London.—Gobernuak agindu estu
ak emon dautsez bere gefako ontziai,
ots egin dagloen baizen laster urte-
teko gertu egon daitezan. Españako
uretan jazo diran egitada lotsagarriak
geyago jazo ez daitezkan, bere gudon-
lizea naiko dala uste dau.

Patxisten ateunai ots zolia egin
dautse Inglaterra'k oar ori aginduaz

Aintzat be ez dabez artzen

Franco'ren ordezkariak Londres'en

London.—Españaf asaldariak or-
dezkari bi ditue uri onetan, baña
emengo gobernuak ez ditu aintzat
be artu.

Merry del Val eta Portago'ko mar-
kesa dira ordezkariok, eta izparin-
giatara idazki ta karta bialtzen ari

dira, alpefik baña.

Ingalandar gobernuak patxistekin
ezer nai dananien atondu, bere or-
dezkari Chilton, Endaya'koaren bi-
tarteiz egin oi dau, ta Franco'ren gi-
zon andio, beraz, nasai ta patxaraz
biziteko ereti alagalakua dabe.

Janari banaketa Bizkaya eta toki zindoa

G a y a k

Arrautzak, lentexak, arroza eta koipa

NOIZ EGINGO DAN:

IL ONEN 9'GN., LARUNBATIAN.

BAKOTXARENTZAT

ARRAUTZAK	...	Sei.
LENTEMAK	...	200 gramu
AROZA	...	250 "
KOPIA	...	250 "

ZENBAT ORDAINDU BIAZ DAN

ARRAUTZAK	...	5 laufieko amabikua.
LENTEMAK	...	1.10 laurfieko kilua.
AROZA	...	Zortzi txakuf ta erdi k.
KOPIA	...	3.20 kilua.

TXANTELEN ZENBAKIAK

...	...	ARRAUTZAK.
...	...	LENTEMAK.
...	...	AROZA.
...	...	KOPIA.

BAIMENAK ARTZOKO EGUNAK. Udak igande goxian eta as-
telen egun osuan.

SAIKIYAK NUN EROSI. Batiko salerostetxietan. Ezpalrik egote-
kotan Gerdolarien Batza ta Alkafasunari itandu.

Bilbao'n 1937'ko urtarrila'ren 7'an...Zuzendari na...sja, G. Beltran'
dafi Paulin.

Gure gudarilak

Legafa ta "Gofi", pelotari lez ospetsuak ba-dira be, euzko-gudari lez
ospetsuak egin dira, "Elguezabal" gudasalian pasisten auzia gudaririk.
Onelk dozak mutillak! Pelotan egin bial danian, pelotan, eta Euzkadi azka-
tu bial danian, izkilo-otsian. On dok ori mutillak!

NERE BORDATXOTIK

Bildutako Sortatxoak

Zorionekoak sinismenau diran efiak:
benetako sinismenak bultzata dabitzan
erikak...

Gudate beltz nardagafi ontan, zen-
bat aldiz ibili gera sinismenagan ez-
pada, besterengana itxaropen gabe?

Asiera, asteratik izkiloak bizkarera-
tuta, Gipuzkoa'ko mendi goienetan zeat
ibili beara izan genduanok zerbait esan
genezakela doretzat.

Ea entzuten dirazuten ba...!

Loyola auzaf auzi. Bai Loyola'ko
gudaritxe yatorra. Inaki auziak lenen
argi ikusi zuen toki alpagafia.

Etsai ankerak Gipuzkoa'n oña sartu
dote. Egunetik egunera auzerago da
toz. Guro efi koxkor paketuak euren
menpe dira.

Sartzen diran tokitan egiten dituz-
ten aberekeriagaz beridun gera.

Oyartun'en sendi abertzeak bat de-
segindu dute. Iru aur txiki ta ama
erail dituzte.

Iruña'ko espetxe humetara aldatuta-
koak asko ta asko dira.

Abertzeak usaito guzia ba-daramate.
Beasain'go ile mozketak, erailketak,
sokatik zintzilik eukitzeak, eta gañon-
tzeak, iratu txar esan alakoak su-
tzen gaituzte.

Euzko Alderdi jeltzalearen itza en-
tuz da. Agintariak dei dagiole eñari.
Izkiloak artu bear dira, aurka agin,
bear zale, geure buruak eta geure lufa
aldeztu beaferan gera.

Ta... Loyola ankeratzen degu geure
biltokitzat. Euzko baratzeak laudare
mardulak emen batu bear dabe.

Agintarien dela, obeto esateko aberi
deñari zintzok erantzunik, bosteun bat
gazte bildu gera berealako batez.

Aztu eziefeko Alberdi zana, ta aber-
tzaleok bear aña inelz goralduko ez
degun Sañeta, denon buruzagi.

Bosteun mutill... mila beso... ta (au
lotsagarria) zazpi pusil txar bafi, ez.
"Karabina" xaxtar batzuk gañontze-
ko osagai.

Irurogei bat (Mausen) izatera etu
gizanean ume txoroak baño areago gi-
nan.

Au guzia onela izanik (bi gabetan,
ondo gogoan dut) Iruñdik Loyola'ra
etori ziltzizkigun eñegaz edo (munizlo)
bila.

Bidan aldepaño ereketek inguratu-
ta ta... gendukan gauza pikxi utsaren
eske Iruñdik Loyola'ra alajafia.

¡Eñera bertsoa au ere...! ¡Guda ira-
baziako ederki berbitzan...!

Euren itxas-ontzi oker guziak geure
uretan zebiltzan. "Belasko", "Eñapañ"
ta "Cervera" etziran Donosti bixtatik
kentzen. Ala ederik jaurlu ziguten...

Eguzkietatik guk bezalakoa, ogel ba-
zuten. "Terzio", "moro beltz" ta ñon

AGUR DANOI

Aspaldi onetan ixilik ageftu ixan naz,
bereko nagitasuna neug'in dodala. Gauf
baña lenegoz luna aftu dodanlan, neure
agura "Egunon" eguneroko, izparingia-
rentzako bialtzen dot. Zorijonez, ageftu
yaku ainbeste euzkotafak uñduri itxaro-
ten ixan doguna. Eta eguneroko onek
iraun dagijan, euzko-idazle gustijok eta
batez be euzko-idazle argijak diranok, la-
gunduteko bialtuta dagoz geure-geurla dan
EGUNA izparingi onek, indafa aftu eta
baf dan eran zabaldu ta geuk nai-dogun
zorijoneko lana bete dagion.

Baña bilduf ixateko da, abertze asko-
ren artian edera pafa-pafa dabil. Eta
geure izparingiau baf dan sendotasunaz
ikuskiko ete dogun esan lelke.

Auferago diñodana, neure begijakin iku
si dodazan arazo batzukatik diñot.

Euzko-jaurfiritza'le atara dauzan lanak
dirala-ta, ezkabidiak egin dabezanak, go-
yenak euzkaldunak ixan dira. Eta euzkal-
dunak ixan-diran afen, Euzkadi'ren ixena
bera be, ipinten ezakijanak ixan dira. Ta
omen ikusten da zein gitiñ zaleuten diran
euzkotafak euzkera, ez irakufi eta ez idaz-
ten. Auzatik euzko-idazlien lana gogofa
ixan bial-dau eta lan au aldanik eta efe-
sen, erabili bialko da batez be eñko iz-
parafak dirauian irakufie artian benetako
gafa eta eñzetasma zabaldu daten.

Eta orain EGUNA'ko irakufie eta idaz-
liak zorjion utza opa dautsoet, geure iz-
paringia bial-dan tokira igon dagion.

B'at B.

GUZURRA PARRA-PARRA

Bilbao'n elexak erreten urte zarrari agur egitean

Patxisten aldekuak bide gustjak ontzat
aftu dabez, eta ezeren kezka barik inun
diranak esaten datagoioe, egoki eritxi ez-
kero esan bage iztea tamalgafi yake-ta.

Oraingoañ, ifatiz esan-alak zabaldu da-
bez.

Gabonazef Bilbao onetan sutzaf biurtu
ei ziran elexak, urte zafari agur egiteko

Begiak daukazanak ikusi begi ori egija
danentz.

Beste izpar bat, Agife jaunak lendaka-
ritza aginpidia utzi danala, emen sortu di-
ran laza eta iskanbilak dirala-ta.

Irakufie zafak ba-daki bafijak guzufe-
ko izan oi dirala asko. Au bai beintat!

ESKEINTZA

Neskatil lirain bati

Nai ba'dona
tori ene biotza
zeurearen ordez.

Baña argi nai neuke argi argi
zeure soñ lirain ofi ikusiz
ene soñ argalan erakusteko
argi-argi nai neuke, oso argi.

Bion aften
ume antzo,
ez bekoki ilun
ez eskutirik:
zerua garbia
izafez beterik!

Ez etofi itunez edenduta
malakoakin! Etofi bai lafosakin.
biotzi ori pilpil, mosu emotean
odol gastearen dardara bizikakin!

Nai ba'dona
tori ene biotza
zeurearen ordez.

Mundategi'fafi Sabin

Ekin suari

Franco'ren agindua

Bayona.—Patxisten artistik artutako iz-
parafak diñoenz, orain Salamancan dagon
Burgos'ko batzafak befogeta zortzi ordu-
ko epe edo plazua emon dau ezkerfak eta
azkatasun zalien liburu gustjak "eteko-
...

Amerika arterafokoak beso luzatzen
asf zaizkigu.

Zuzentasuna ta arazola galen urten
go dira. Itxaropenik onena sinismena
beti. Zorionekoak egiazko sinismenak
bultzata dabiltzan eriak.

"Gurutza Deuna beti geure goibururi".
BASARI.

Madrid'eko guda-oñetan

Lord Churchill'en lobea guda-mutil

London.—Españako guda-oñetan aldia
emon ondoren, atsedendutakotan etxeratu
da lord Churchill'en loba bat, bafiro jen-
balen aratuteko.

Bere lagunaz batian egin dauzan guda-
aldiak edestu dautsoz izparfak "ati, an-
go jakingariak zero azalduaz.

Efikaltzele españafakin gudatu dau pa-
xistaren aurka. Madrid jaboten iradan
zortzi astetan alaf eta lefak kementseu egin
dabez, ain gurari bixiz toftu gura eben
uri nautsija gotor bihurtirik. Gomutagafia
izango ei da elestaren ofietan egin daben
aldizkuntza, kementseu.

Aleman ontzion matzakak dirala-ta

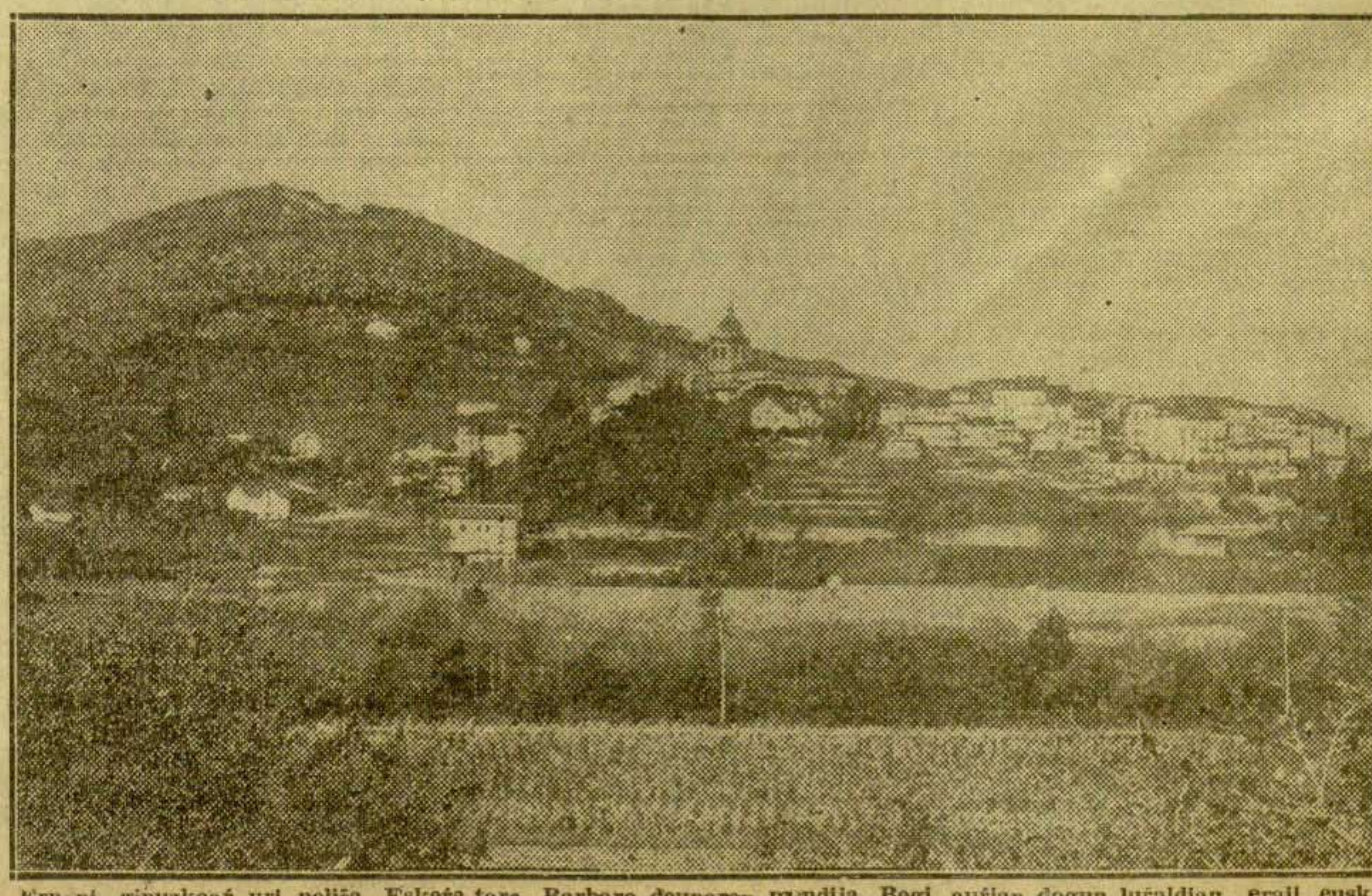
ITZ LARRIAK

Washington.—Latefi edo estaduko idaz-
kariak, aleman guda-ontzjak lege gusti-
jak apurtuaz egin dabezan lanatzaz euki
daben jardunean, esan dau.

Lan eta ekitza ofekiz ainba, lasteren
amaftu bial da Fzin lei ezetara be onaftu
Latefi-Batzara. Eñi afteko arazuetan ez
sartzeke batzordia eta Europa'ko efi gus-
tijak ao zabalik egotia Alman'fren ze-
maven auzef-aufe.

Gogof eta zifaf sartzeke ordua eldu da
eta ofelaxe egingo dau efi gustien azkal-
tasun edo demokrazjak.

Euzkadi'ko bastarrak

Ernani, gipuzkoaf uri polita. Eskerfara, Barbara deñaren mendiña. Begi auzian dogun lufaldian, erail eusku-
ben, euzkereaaren aldezerik eñienaz: "Aitzol", Gixaxua!

ATZERRIKO IZPARRAK

Mairu kirruak paxisten lagun.-Paxistak uriak birrindu ta ezereztutari emonda dagoz. Noruega'ko itxasontziak kalterik eukitzen ba'dabe emengo uretan paxistak ordaindu biarko dabe, eurak ixango diralako errudunak.

Erri-gudariak aurrera Burgos aldiar. - Franco'ren esanez Toledo artzian oker egin eban. Mairu geyago España'ra. - Berlin'go erantzunari itxaroten.

BILDURAREN BAI ZERA!

Paris.—Espania aldeko itxasontziak alman-ontziak afisku gogofetan dabilzala esan dau Baltiko itxasontzi dabilzan dois taf gud-ontzi buruak.

Espaniaf ezkaleren indafak aurretik el darabiz euren bideak zear geyez bete-rik baketan doazan doistaf ontziak. Ori dala-ta, afisku andi ofeitaz jaboteko. "Koenigsberg" biadu dabela euren efiar-rikiko ardura ta gorabarak zaindu dagi zan.

Beste asmorik ekafi dau, otera, itxas-lapuf ofek.

IZKILUAK ETA IZKILUAK

Buenos Aires.—Lagi-etxean asi dogun ueste ontarako diru-arloak izentau ditue, ta 800 miloe pesora jo dabe.

Lege ofen indafaz, lendakariak atzo egin eban agindua. gudaristea zcare aldatu ta efabefitu bear dala erabiaz. Itxas-in dafak eta egazkinak bere sendotu ta gela-ku egingo dira.

MORO KIRUAK PATXISTAEK LAGUN

London.—Franco'k orangoan bere, gi-ron bafak bereala izango dauzala dino "New Chronicle" egunkariak.

Doistaf ontzi batzuk Espania'rantz ur-ten bide dabe matxinakariak gudar bari ugari izan dagien, alemanez beterik.

Leppoaq noiz itzuko dirantz ezta-kin ari.

URIAK BIRINDUTARI DAGOZ

Valencia.—Uti au apurtu gurarik, bari ren bari eldu ziran ingoan Franco'ren lau egazkin. Laster oartu ziran, ordea, emengo egazkinak eta bidera urten eutsen. Melita aldetik etozan egazkinak.

Suaga jauritzen asi beaz. laster alde-egin biara izan eban ezkaleren egazkinak egin eutsen olatari eutsi ezinaz.

Efiak gurabien eta txalo ederik eskeni dauise egazkariak uria oren satsa eta ja-acan aldezu ebelako.

ERANTZUNARI ITXAROTEN AL- PERIK

Berlin.—Franco ta England'ek oarari aleman agintariak ezetaz erantzunago dau tsola zabal dau.

Espania'ko auzian ste lateririk ezetan saftutea europatentaz afisku andiko zera dala, ta auzi ori, gainera gudan dabilzan alderdi biak eura amaitu ba' ei dabe Aleman'ek etazala ezetan eukirik afu ko, d'no emengo izpafingi latak.

ITALIA'K ZER NAI DAU?

Roma.—Espaniaf arazetan arteko ez izateko, bakafien, Ekomako gobernuak itzegingo dautoneko d'no laterietako gizon artean. Naspil izugari sortutea ez bait-da egoki izango.

PESTANA GAXORIK

Valencia.—Stidikalisten buru egin da- ben Pestañaf Gotzon gaxorik dago.

NORUEGA GIXONKI

Oslo.—Noruega'ko efieste arduradunak Lisboan dago Franco'ren ordezkarari adi- erazo dautso. noruegar gobernuak legetik kanpoko lez etisien dabela portua. min- hata eta ori dala ta noruegar itxasontziak euki leikezan kalterin erudin espaniaf pa- xistak egingo dauzala.

TXKOESLOBAKARI LAGUNTZA

Praga.—Emengo batzafak esaten dabe- nez, frantzaf gobernu prest dago Tx- koeshobakari laguntza ugari bat emotera

ORDEZKARIEN IKUSKETAK

London.—Hbesteko arazetan arduradun idaf Eden jaunak France eta Espania'ko ordezkarien ikertaldia afu dau.

BEREUN UME

Gerona.—Madrid'etik ataratako befeun ume eldu dira.

EMAKUNTZA EDERA

Madrid.—Ingi edo paper gintzako lan- gile batzafak getasaspi mila jaurileko emon dauz guda-lanetarako.

UNAMUNOTZAZ

Paris.—Salamanca'ngon zan izpafkari baten esan dabezene Unamuno Ikastetxe Nagusiko buruztari kentzila paxistek ogei- gainera gixaldiko basatjak dirala esan eu tselako ei da, ofaintsu egin eban itzaldi baten.

Inoiz be ez ei eban paxistak ondu itz- ai ta begirik kendu bari jafaituten ei eu tsoten.

AURERA BETI

Santander.—Efi gudariak Burgos'ko et- kian egin dabezan azken auferakadan on- doren, Espinosa de los Monteros urtia pu- silen suaren mendi geratzen da.

MAIRUAK ESPAÑA'RA

Paris.—Gudalburu paxistak aspaldio- en arabiti diuen jaun-etofi ugarien ondoren, mairu aldra azi bat soldaduzkan jafi ditue. Tetuan'dik emoniko izpafak gibeenez, iro mila dira mero ofek. eta Espania'ko bi- dean jafi ei ditue.

ESPAÑA'KO GUDEA DALA TA

Buenos Aires.—Ameriketako lateri as- koren oniritzia dabela, atzo berbatu ziran Agite Camara jaunna ta Argentina'ko len- dakari ofa (izana), Espania'ko a'lea ama- tuazoteko aleginak egin gurarik.

Argentina'ko lateri-ekitaliseñaz batera asmo ofek egiztautoko bideak adiraldu ta erakutsi gura ditue aste au bukatu baño len.

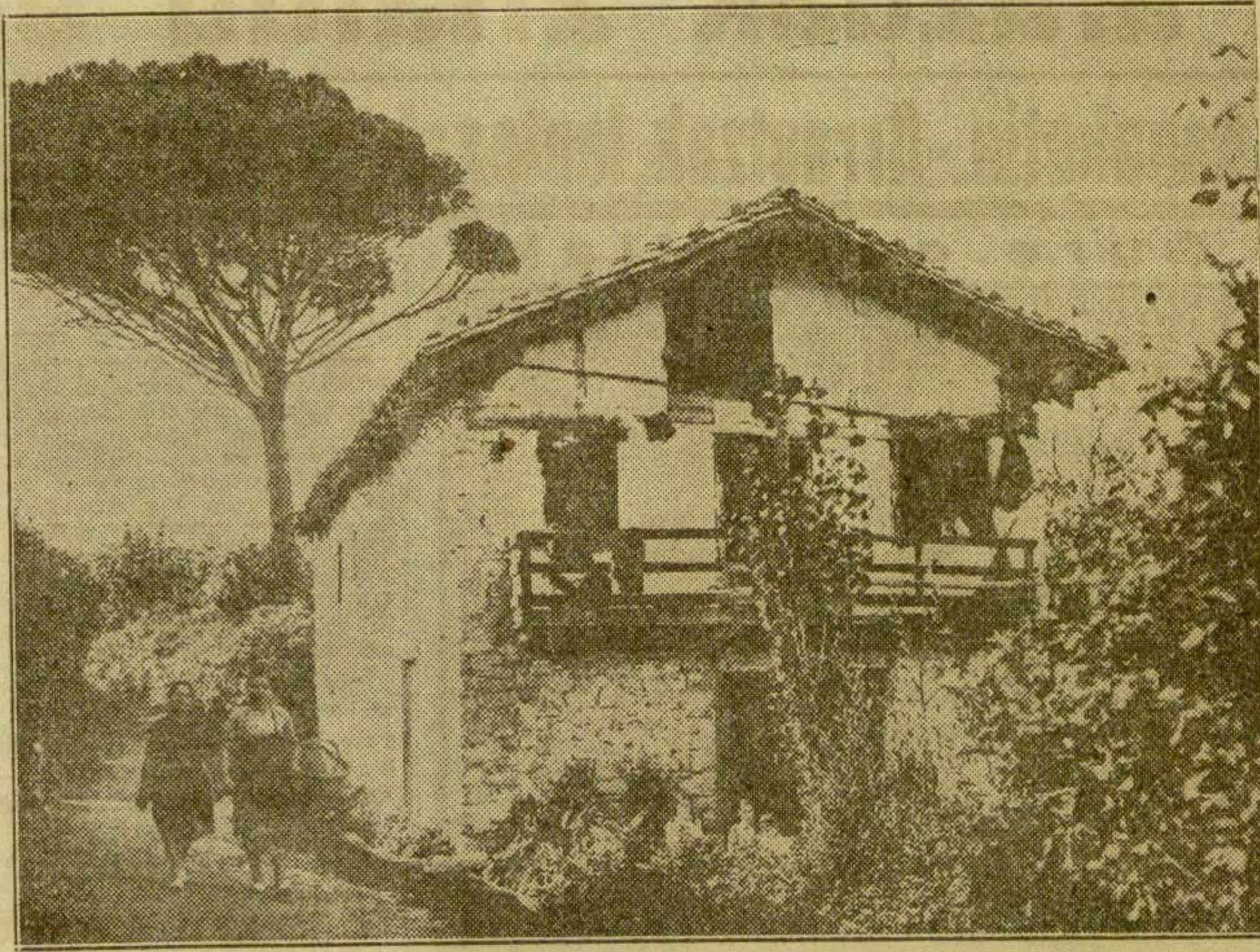
IPARBURURA

London.—Wilkins begiralea etofi da eta Iparburu'ra (Polo Norte) safeta bat egi- teko asmuu dan Spitzberg aldetik. Safeta ori itxaspeko baten egingo dau.

ORILARAKO

Viena.—Windor'ko dukiki oraintzua- afte Ingalanda'ko efieste izan zanak laster egiteko zan ezkontzea ofilarako iragafi da. Ezkontza ori semitartian egingo da.

Euzkadi'ko bastarrak

ONDARABIA'KO BASERI POLIT BAT

AMERIKETA'N BE

Washington.—Aleman'engon guda-ontziak fixarotetan egin dabezan lanak asafe gogora sortu dabe Ameriket'a'n be.

BAKIAREN ALDEZ

New York.—Gure gudeari amayera emoteko egin leikian bakiazaz jarduteko amerikaf epepubliketako amabost ordezka- ri etofi dira Roosevelt lendakariagaz itz egiteko asmatan.

PICO DEL CANTO GOGORTZEN

Gijon.—Efi gudariak Pico del Canto gogortzen ekin dabe gaur. Gu- da oin au Naranco'ren goi aldiar da- go eta auferantzera guduketak egi- teko oso gafantzitsu da. Efi aldezien suagak geratuarik ekin dabe, Ovie- do'n nasaitasunez ibiltzen gaterazua- z. Ezin sartu dabe abererik ezta ufe- ratu be euren onduan dabezan guda- ofetelara.

LEON'EN

Gijon.—Leon'aldeko guda onetan ederlo gudatu dira efi-gudariak. Atzoko egunez sinbat garaitza lortu ebezan.

ALCALA ZAMORA'REN SEMIA

IRATIZ IKZETAN

Madrid.—Leen espaniaf epepubli- kano lendakari izan zanaren seme batek irati edo fadiotik itzegin dau. Bere atzetik Balbotin'ek ekin eutsen. Azkenengo onek esan eban lez pa- xistak eztabiltz komunismuaren aur- ka gudaruten eta eurak egin leikie guda oneri kistafa deitu euren aur- ka kistaf sutsuak eta komunismua- ren arerluak diran euzkotaf asko dabilzalak.

FRANCO DAMUTUTA

London.—"Las Noticias" portu- galdaf izpafingiko idazle batek Fran- co'gaz arduradun bat euki dau eta onek esan dautso: "Toledo artziaz oker egin gendun Madrid'eko bidle- tan gunkoan guda-talde batzuk bi- de ofetetik atara ta zabaldut egin baf- izan genduzalako. Bitarte ori urtu eban gobernuak Madrid gogortu ta izkiluz orniduteko."

ERUSITA' ONTZIA ATXILOTU

London.—Aurtienan patxisten ato- unak preso artu eban "Kennules" ontzi eufusiara. Zeutako kayan eu- kin ondoren, azke utzi dabe.

IZURIA ENGLAND'EN

London.—Grippe dalgona azkean- go artlan asko zabaldut da ugarte onetan, eta gexoetza ta sendategiak beterik dagoz gexo ofek jotakoz. Lanera ari baño len, iro egunez etxean egin biarko dabe gexo gu- ttiak. Osasun-zaingoak agindu eutsak emon ditu.

INGELESAT OTZAN

London.—Ingeles ontzi bi geldi- tuazo ebezala-ta, ango gudontzi bat espaniaf patxistekana juan azalpen eske.

Bai heriala emon be, azalpenok, Ingeles ontziak bake-baketan lagateko

PARIS'KO GARBITZALIAK BERE, ASTU

onetan asiko dira lanari uzten, eta bestiak lez aloger aziago ta 44 aste- ro lanean naf dabe.

POLONI TA FRANCE'REN

ARTUMONAK

tu-emonak, ofarte bezela auferan- tzean be, adizkidetasun osokuak izan baf dabela esan dau Beck mini- struak bere itzaldian.

Bientzat egoki bai tira, ez da ko- meni asafabiderik sortuterik.

GENERALITAT'AKO BATZARA

Barcelona.—A'tzo egin eban ba-

Paris'ko garbitzaliak bere, astu onetan asiko dira lanari uzten, eta bestiak lez aloger aziago ta 44 aste- ro lanean naf dabe.

EGAZKINAK

Mola keneral masolaren egazkinak yatorfuz. Egazkinok, askotxu dira. Asko ta gundjak. Eta zamatu-zamatu- eginda dafoz, etofi be. Bilbao apurtuten el-dafoz —esan dabe.

Asalda-adafa oska asi da, gixonak, emakumiak eta umerakokuk aldafi- ka kalliak-ziaf edatuten. (Aren intzirjak, esturaldjak eta arnasoskak...) Zoro- etxietatik urten eta iges-igeska duazan zoruak dirala esan leike.

Eta euren burubak ostenduteko, lur- zuluetan eta al izan daben zokondo gusitjetan sartu, dira...

Bifartian, asalda-adafak, dei lartia egin dau, erijotzearen gezarijak ga- nian doguzala jakifazoten daukun dei estuba. (Emen diral, jemen diral—gus- ttiak batera karaxika esan dabe.

Eta beriala, dunadots ikaragafi bat entzun da. Geruago, beste bat, eta abaf ta abaf.

Eta azkenian, erijotzea, negafa ta zori- xafra sendi gusitjetara edatuteko ekafi izan daben zama aztuna ezeta- rikof erurik etzauten gixakijien gane- a jaurti izan dabenian. Mola keneral bi- jozgerien egazkinak, euren tokijeta- runtaz igitu dira.

Egazkin deungioq juan diranian, len asalda-deya egi izan daben adafak, afisikutik azke gogozala esan dauku. Eta af izan diran tokijan ostendu izan diran gixon, emakume ta umiak txal- dera urten diranian, am txaldetako etxia, jufura eratsifa ikusi dabe. Urtia- ja sendija ta abaf, etxe jausiaren az- pjan ilda...

Erijotzearen antziurk aren aurian, bijotzik otzanenak be, bixituten asi di- ra, erallabaz anker areintzat irabazi izan daben zigofa eskatuten.

Eta batuk su ta bestiak su, iuga- rizko sutzaf aundija biziz da. Obena- ren bidez-bide, goroturen onatzik -onatz etofita gixonik etzanen bijotze- tarako eldu izan dan sutzaf a, inok emateko...

Eta gero, joi gixonen itsutasunaf, jezo baf etziran jaxokunak jazo dira- la esango dabe...

Egija orixe da izan be. Baña, (nor- tzuak erudin...? Suha biztuteko egurak batu izan dabezanak, ala biztutako su- ta itsutu-artian berotu izan diranak...? Itau onel onduen erantzuteko gai di- ranak, Josu-Kisto'ren bide arteza oker- tu barik irakasteko, biartuta dagozan Josu'ren ordezkarjak diralaf ueste do- gu. Matxinada ezekeri onen atia ede- gi eban giltzaren jabe egin baf litza- kezanak be, euriak, urfian... joi, oreli be gurutzara begira bizi izan ba' lara...

BARAKALDUN DEUNEN JAYA

Aurtengo Bakaldun deunen jaya, iraga- figai dan jaxokunak jazo barik juan yaku Bakaldun deunak ezkatubez iketui, eta bezunik bidaldu be.

Aurtengo urtia, bei argalen aroko urtia

dala dirudi; ogasunez txirua, zoritzafez aberatsa.

Beraz, aurtien. Bakaldun-bezuzik ezin itxaron geinke. Beste urte obiaguari itxa- ron biarko: bei lodien aroko urte abera- tsari.

Hitler, doistafen bakaldun gurena ta Espania'ko gudalburu asaldarijen sorka- deko iaxafa, asafe-masafeka agertuten da- la diñue. Bere "Palos" ixontzizari, emen, Euzkadi'n. "Makilazoz" ixona aldatubaz [pliziti] [plazta] burutik bera emon izan dautsola-ta, aren asafia egunerik-egunera geituten ei-da. Alzikide antzeko erantzun bat ezin esan erain ei-legikijo, bafiz, (A- ren bezozkua, ikusteko lakua ei-dago...)

France'ek efi England'ek idazki bat zuzendu eutsen, erantzuteko baf eban epia emonda zuzendu be.

Hitler'ek, baña, jaramonik bez, ezta af- tu izan ba-dau be...

Lenengo epiari jaramonik egin izan ezeztasunian, beste epe bat izentau eutsen Bigaren epia be, baña, arek erantzun or- duko, osuan amatuko dala diñue. Uma ixatia osuan galdu baño lenago gixon au- di-agertu izan diran gixontzibak gero ta gero be, umekeriaren bat egin barik, nekez geratuko dira. Hitler be, bere azken -aldeko umekeriak ikusi-ondoren, um- -sundia osuan galdu baño lenago gixon

tzafa burukideak. Zortzi ordu baño luzaroago ardu eban, Companys jaunna buru zala.

Urteyarakoon, Sbert jaunak atzal- du eban egin eban lane. Madrid'eko gobernuaren ondoan daben ordez- karitzeak eginikoa aztertut eban.

Oraingo gorabarak arakatu eta sorturiko eragozpenak azkatuten jar- dun eban, eta orniketa ta diru-arloak adiraldu ta erabgi.

Gijon.—Santander aldetik itxas Varsovia.—Efi bi oncin asteko ar- egazkin bat etofi zan. Muse'go ure- tan lotu zan eta ordu erdi baño len bere lekura biurtu.

Itxurea danez "Koenigsberg" en lotatzik eztau bilatu ur oneitan da- go. "Marta Junquera" ontzia Pasai edo Donosti'era eruango eban zutu- mufua dago.

MEDITERANEOKO ITUNBENA

AUSI?

Paris.—Efiketalarien astean esames an- diak sortu ditue ingelander ordezkariek Aleman'ko lateri-ministruari eta baita ita- liafari be egin dautsen ikertaldia dala-ta.

Espaniaf boluntarioak bialdutea dala-ta, lateri onek francoaz batean eginikoa oafari ez dautsola oindiño Aleman'ek erantzun eta beriala egin dagiala eskatu dabe ingelander ordezkariek.

Ciano kondairi egin dautsen agefaldian, eguntan izenpetu daben itunbenaren ondo- ren Espaniaf amar mila italiar guda-mutil bialdutea nola dan argitu baf data adirazo ei dautsa. Gudariak Cadiz'era eldu dirana egia ei da, ta ori egitea itunbena ezereztat- tea izan.

MADRID'KO GUDA-ORETAN

Moscu.—Madrid'eko guda-onetako egoera aztertzen dau "Izvestia" egunkariak, eta gobernuaren mutilak Guadalajara aldean daguezan auferakadak dirala-ta ondoren mamintsurik izango dala diño.

Espaniaf erkalaren indafak len baño sen- doagoak dira orain agiri danez, eta ezitiz jaboteko bakafik egoki ta gertuak, aufera- tza egin bear dantean be, askatasun eta ja- sa bereziz ekiten dautse, ta arieriori naiko lan emon.

Castilaren biotzean egin izan diran asken- buruketan presta eta bizkor jokatu dabe erkaladak alemanen auferaz-aur ederto ba- ten gudaraz.

Alemanen etofera ori gorabera, guda-on- areitan eta aldakuntzarik izan. Eta ezez izango patxisten mutilak auferarik egiterik.

Zigorpiari bizi dira

Malaga.—Tanger'eko izpaf batek difio- fiez, "Manolita", espaniar ontzia, kai or- tara eldu da Huelva'lik iges eginda, al izan dauan eran egin be, amalau gizon bafuan dauzala.

Andaluzia aldiar zigor latzak ezarten dabez paxistak, eta danak ikarafen bizi dira aen menpian. Ezer sumau eketitio- jazar pen go...gofak ezarten dautsez er- kalzalei. Alemanak eta italiak jaube eginda ei dabilz jo ta su.

Beste zeatzasun geyago bede azaldu da- bez igesi eldu diranok.

¡Bai "Eguna"ren ederra!...

Orduak aufera doaz..

Txorjak aserik loaz

Iluna lotzatu

Egoak urfuz

Dakuzgu ezkuta gogoa.

Argi zifinta ego aldean

Agertuz goxo ta garden

Zeruak agurka

Lufari muxuka

Loro-intz estia edanen,

Izafak e kiñu arloak

Ezin inolaz e jafai...

Indafaz makurtu

Begiak lausotu

Donokia arturik gorde-gai.

Bide- zearka erantz

Euzki gofia mendirantz

Gofirik kankaraje

Bea borta xaafak

Argi-izpia sartuz barnerantz.

Jalkirik dira txorjak

Utzirik beren kabiak

Bigun eta kantai

Tantairik tantai

Alaituz bafiez gualak.

Ez da artizan laurik...

Ez dago orban tantorik

Sentiera argia

Egun zoragafia

Egundaino ez au lakorik

Ofa ba EGUNA gertu

(lunpo-iztalak garaitu

Gure ames oro

Etziran, ez soro...

Bestalde: egintza biurtu.

¡Zabal, biotz-leioa Euzko!

Txolarte bat ez inol uko,

Ausnar bere argia

Ur elikagaria

Ez da inol gau biurtuko.

ANDONI

Ufengo egunian, baña, jokorako kar- tak aldatuta ikusten dira. Orain espe afu izan dabezanak, beste batzuk dira, len az- ke gozanak, len bestatubentzat espetzia eskatuten ebanak.

Eta oneikin, len euriok bestatzukin egin izan ebana egiten dabe: uriko enparantz- ra atara, ta dundadoska erail.

Eta azkenengo jausi diranen adizkidak, euren adizkidak jausten ikusi izan da- bezenian, ikarututa oy egin dabe: "¡Txafio be txafio eginda dago ori! ¡Or- basatikeriza da!"

Basatikerizta gixtisten daben ori, ba- fiz, orain asaf: bixiz k'faxi egiten daba- nak bestatzukin egin izan ebana baño ez- ta: geidia urkamendira jaurtija. irabazi izan eban urkamendija...

Geure irakolan iketu gaur, Munite- g'itaf Sabin olerikari ospetsuak.

Baño iketu gaur eta pozik agutu Ast- telfa'taf Andoni ezagunak. Astelfa la- gun-zafak, "Euzkadi-egazkina" erosteko txantel batzuk ekafi euskuzaan, eta berak esan eusketik larunbata baña astelarian Gernika'ra zuzendu baf ebala uri aretan alututako egazkin alde zabalkundia egi- ten. Astelfa, ezagunetan be ezaguna izan be, ta, Gernika'n alagalako zabalkundia egingo dauku.

Ermua'tik etofi da Ufiolebia'taf Es- karne.

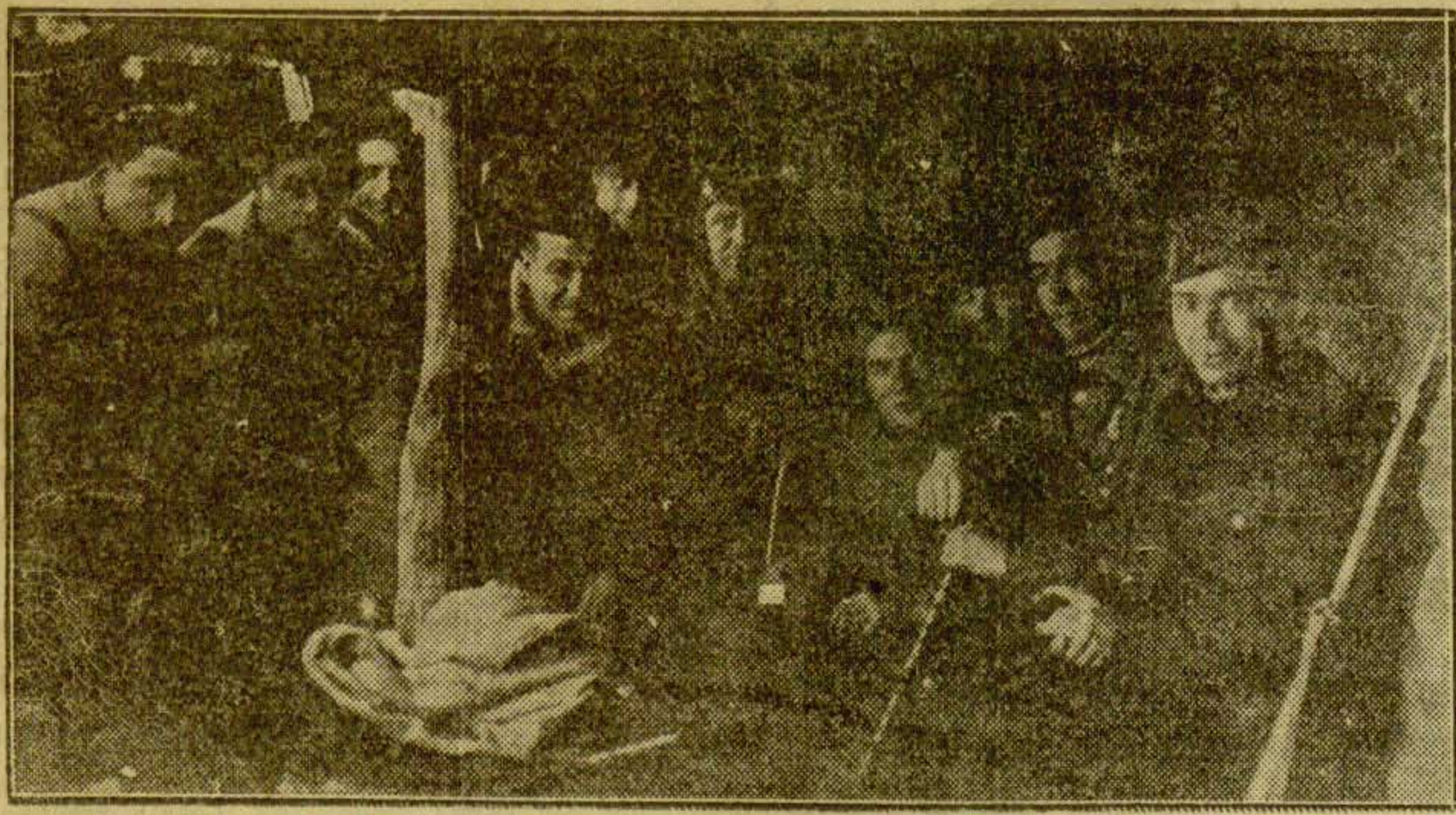
Alvarez del Vayo'n oarra

Valencia.—Lateri-Batzari bialdu dautsa oafa espaniar ministru ofek, alemanen go- yegikeriak dirala-ta.

Oar au efi gusitiera zabalduteko, ka- katu dau, gusitjak egia jakin dayen dan kiñon argi eta garbi.

Onexek txinatafok be, pekotza baño serijunio dirudijon afen, matrakia ta saltza ugari erabil- ten dabe.

Guda es! edo "trinchera" baten ataria da argazki hau. Atsedean aldiak eze zik, bufuka, aldiak be izaten dabez. (Gogofak izan be!)

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Ainbat umeri jostalluak banandu yakoezan.-Esne eta urun gayezko janarien landoleak berton ipinteko ikasten.

Gai garrantziduna ixan ezik bakotxaren errian egin biarko dabez baserritar eta lugiñak euren eskari ta autuak.

Lendakaritza

Izpar gitxi. Lendakari jaunak afa-talderako deituta eukozan erkaltsein gustiari batzara egiteko asmaten.

Erri-zaintza

Izparik ez zaingo onetan be. Betiko orduan Luis eta Orusta jaunak egon giharian ezer ez.

Zuzentza ta Gogo-lantze zaingoa

Bestiel jafaitzearen ezer ez emen be. Irizar eta Aretxalde jaunak etzeben bafirik.

Nekazaritza zaingoa

Zaingo onetan ikertaldietzakio oaf on eta onurakorak emon euskuetan. Garrantzi edo inportantzi andiko gayak eztakezaretan gizon bakarik ezira zaingo onetara etofi biat. Ona etofi barik udeletxetan agertu lekietz euren gayak eta alkatik ixango dira bertara ekariko dabezanak. Ortxe dagoz bafia ba nekazari alkatatunak eferatunak emetoko. Oaf onetik bete eke roz onura uzari lortuko dira eta gastu ugari aurreratu.

Orj beteteko aurrerantziaren ezta azi eskaririk erantzun. Urdalen edo alkatatun bidez etofi ezik eta patetan azkiba be eferjetera bigluko dira, efer jektalo zaindariatik hanandu dagiezan bakotxaren eskabidien neuriz.

Gintza zaingoa

Erreko jayagailik ikustaldi gitxi egon ziran eta izpar urtenik etzegoan

Sorospide zaingoa

Gracia jaunari izpar-erke lotu ga-klozean, zaingoko salfetan ez dala eferen gora berarik, esan digu.

Ardurategiko aldunak-gaieratu di-

Besoa gogor eta bijotza bigun

Gogofa eta izparfija da benetan aldi onetan daukagun guda. Guda gus-tiari dira gogor eta izparfija, ba-na oraingun igaroten gogozana beste batubek baño gogofa eta ankerfago dogu bada emen ikusten dira anayak, alkatik lagunak eta beste ake nai ez-dabela alkatik aurka, bafia paxista eta beste bakaldak gusitok auka ekafi da be eta orain egin biat dogu Euz-kaniko seme matoren odol edefagaz geure mendijak gorituten diran artian besoa gogor geure arerijo gusitjak oin-peratu afte, eta gero biotzak bigun eukot dogu ondoren mafatutoko.

Guda onegaz Euzkadi'ko seme gus-ti-fen biotzak geroago eta mafago izan go dabe geure Aberfija, bada bertoko semak kuxiten daben odol sanerfi ba-kuk bixtuten dituz beste gutien bi-jotak eta geroago ta mafago izan- daba beratu.

Gurua onak abestzale eskoren biotz erdi il eta ikeldihak partitu eta sen detuko dituz eta len auritxu bat ba-kielik alkatik izan ba'ian geure abe-fiarren xanak bere biotza guda onen ondoren bere bulaf gusitko indafagaz mafatuko, dau.

Paxista maltzurak usta izan dabe geure gudar, beso senda eta biotz sa-mufeluzak bafia bafia bafia dabe-za euren txiklu, egazkin, gudar...

gu-etxeak -etxe, umaartean jostallu banatzera joan dira. Gudarrien eta oz-tantzeo umezurtz artean egin dute banaketa ori.

Aurpegian poza nabari dualarik, ume atean jostalluok banatzen, poz eta atsegini izan omen dute ume-zurtzok. Mila baño jo-tailu banatu dituzte ta. Maramak, Sorospide-zaingoa egini-ko jantziak apainduta banatu dituzte.

Gracia jaunak, lengo egunez, egazki-nak Olabafik, jauregira jaurituko bon-ba-azala erakutsi digu ondoren. Jau regi ortara etxez aldatzeko ei zeuden ume zurtz gaixoak Zorionez, kalteak ez ziran gundi-aundiak ere izan.

Osasun zaingoa

Zaingo ontako arduradun Espinosa jaunarengana ikertzera joan eta una beregan, geure luralde ontan emeki al bat jasotzeko erak astertze egon dala, esan digu. Ainbat esneki ta irinki eral-gitzen izan duan Efi onetan, ba-dagola ofen beafik ere. Gaur-afoikoan eragi-ki dana, atzeritik ekafia izan dala-gal-

neratu digu-ta eriko diru-goraberaren-tzat kalteakoa ei da ori.

Txindia al dan gutxiene eragitzeko -asmoz, bere zaingoko langile-talde- ren zenbakia izentatzeko asmoa duala ere, esan digu.

Ba litzake-esan digu-lalster joan -etofiren bat egitea. Ba-da or artez- kritzera berezi baten esku dagon Ba- tzok bat eta Osasun-zaingok bere egin beafak bear bezela betetzekotan, geure esku artzea dei asmo. Altatur-ko arlorako egoki-egokia dala esan di- data bertakoak.

Gaix-zaingak alferrikako dei eta joan etofirik egin ez dezaten, balezpen-ag-ria ematek erabaki dute Zuzen-dariza Nagusian. Ostontzean, gau ta egun, deader eta deader, gogaitz eragifaz etortzen baf-zaingok. Balezpen-ag-ria artzeko eguna garaz izentatuko zale.

Gaioxoainok izendatu ondoren-gal- fieratu digu-Elejaberfiko galkotegi be- fia beretako batez zabalduko dutela.

Balmaseda'ko Bustamante jaunak eto- fi da lker-ahj bat egitera, bere gaixo -arazoaerakioa erabaki asmoz.

ANDONI.

Guda idazki irikia

Albertia'n Loyola saildiakin

(A'taf J'ri Azpeltiafentzat)

A GUR aberfide: Azila'ren 23 del- gauf. Orainxe sei egun idatzi nian izparfiji onetara azpeltiaf gus- tiez zuzenduz. Argitaldu dan edo ez etze- klat, "Euzkadi" izparfija la, ikusi ere ez bal digu egiten. Eta au antolatu egin bear litzakea zeritzak. Guda -ohean gauden gudarian beafik irakur- naia izaten bai, diagu Legutiano'ko gu- da ohean Lotola saildikoak gaxeudek. Deun Ander egutiko ekinetan ementxe- genituan. Lau egun Gernika'n atsed- entu il onen 17'an onera igo genian. Len egon gihan lekua baño zerbitat- gorago gaxeudek. Albertia deritzak: leku on, Legutiano ta bere gafean dagon pñutegi ospetua auzez-auf- zeuzkagu. Emen egin zan gudaketan azpeltiaf il ta zaurituak zein izan ziran irakurkiko uan noski. Bafia "Txal- lino", idazlari ordua zauritutako baten izena astu egin zitzaiokeen. Be- zerlatu'taf Peli "Maridura" ere zau- ruita bai uan. Zein gaxotegitan dan- gon etzekiak.

Iri zuzenduta idazki au dan aten azpeltiaf gusitizat egiten diat Lotola saildian (batalloian) azpeltiaf asko gaxeudek. Berago jafiko ditzak on- da etofitakoan izen abizenak. Saildi- onen buru nekazari izlari ezaguna dan Lazkano'taf Lin dek. Bergara't, zuma- faga'taf, zaraustaf, azkoitaf ta beste zenbait gipuzkoak gaxeudek. Dono- tiatfak batzuk ere bai. Iru edo lau bi- kaitaf bafia ere.

Lengo esan diat zein lekutan gau- den. Legutian, zuzenean aneurkin ba- tera (kilometro) zeuzkagu. Eferian- gan ta Gaztela'era dijoan bixabaler- a ementik botatzeko tiroak berehik ta gi- zonak igezta jartzen ditzak. Gaur bertan ere izagrirre tolosaf tenienteak txape oker bat bota ta jasotzen ikuo digne.

Erualdi lafot'uak zeuzkagu. Lengo aldan orain befo otz aundioak izan genizian. Berta (paroa) ba, diagu on- eferfeko txabola onak ere bai es- talzako. Gura artilleriak dundaba izu- enfa eracifen zitzatek euren kalfiak. Legutiano gaurra suaz, uzari bota- tzen dabe. Txiriz'latuko dek oingo onetan efi ori. Efi bafian txapel oke- fak asaltatuko eta falenotista, eferfeko batzuk egon bear dize. Gudarik ere di- kti eron bear. Berta dandean gogor- elutzen zitez eferi. Bai bai zekit- efi eta, ufi ezkerre erailko ikustela. Irizien artilleria la zeroo ikilik eoten- dek jardu dakoan era euskek be- rera. Ixi azitzen bai ditzitek. Eferzi- nek (eurenak) sei komar ikertzen (bixitazen) gaxitit. Berera alderian- ditek daktaren zama jaurtita. Gura egazkinen bildur bai zeukatek. Anek

izaten dituk. Guk nai aha etortzen ez ba dira ere. Eguadik lafoak baleraz- ten ziotek askotan eta. Etsienak be- riz ber-bertan zeukaten euren egon lekua. Gaxeit'fen jalkitzen diraneko ikusten bai dituk. Gaxeit, egun argia danegon, efer ikusten dirak. Eitzetako dofe gelfurak garbi nabarmentzen di- tuk. Zuzenean amar aneurkin (kiló- metro) ere ez dituk egongo ta. Beraz Gaxeit'fik gortu gaxeudek. Legutia- no artzean (eta au nai ta nai lalster izan bear etsiak efi orefan luazero egoteko eran ez daudelako) Gaxeit'zko atezaraño irizkilo gaituk.

Zein azpeltiaf gauden emen jafita idazki au amaituko diat. Luzegi ez diat egin nai. Ez aspertzeko. Gahera gauz dana jartzen ba diat ufena zer jafirik ez diat izango ta. Ikus zak be- raz ire eferitaf nortzuk diran. Itufal de'taf Bingen ta Jon; Afe'taf Kel- men, Pantzeska ta Ifaki; Azpeltiaf'taf Eusebi ta Luki; Eizagier'taf Aklila ta Palgida; Arenas'taf Ifaki ta Joseba; Zubimendi'taf Jagoba ta Ifaki; Alda- lur'taf Estanis ta Joseba; Odrizola'taf Ifaki ta Joseba; Azkue'taf Efoka ta Urban; Etxaniz'taf Joseba, Gorrota- tegi'taf Lon, Etxeberria'taf Igo ta Je- remias; Zubiaurre'taf Bautista, Sara- sua'taf Joseba, Azpitarte'taf Pantzeka, Gokoetxea'taf Jon, Ibarzabal'taf Jo- seba. Elin'taf Joseba Mirena, Jaka'taf Ifaki, Plazaola'taf Jon, Aramendi'taf Joseba, Azpiaz'taf Anbortis, Be- bidet'taf Jon, Aranburu'taf Markel, Etxeberria'taf Ifaki Eferkano'taf Paul, Mitxelena'taf Kandida, Uranga'taf Pi- lioa. Eizagier'taf Andoni, Zendoa'taf Ifaki, Amezaga'taf Joseba, Gufutxara'taf Peli, Afetia'taf Ifaki, Loñaz'taf Joseba, Alberdi'taf Joseba, Ertab'taf Joseba M. Eferf'ia Joseba, Gufutxa- gaitaf Biforen, Berasategi (Maltzar- gaitaf) Iurza'taf, (Txandrame), Za- beleta'taf Pukeni, Oñate'taf Ifaki, Ara- neta'taf Mirel, Añeta'taf Andoni, Añe- ta'taf Gervori, Añeta'taf Koldobika, Gu- futeza'taf Iñaki, Gaxeit'ia'taf Efi- mon, Aranburu'taf Albertia ta Iñaki- on dan. Zestuaz ta belzamar batuk be zeudek. Ona zein diran, Kereeta (gaxtea), Ufuita (Alcua) Eferf'itaf Andoni, Lofa ta aha Zestuak'koak ta Garmendiat'af Palai ta Otaz'itaf Jon beazamat. Azkoitaf batzuk ere be zeudek. Eren izenak jakindakoa jaf- ko nortzuk diran.

Gabon. Eguafiak emen learo bear ko ditzake. Ufengo urtekoak (J. I.) mte gendakien batara onatukoaz diz- klagu, Zorion'taf Jon ditzela.

iOroimenak!

"Urundik ikusten dut urundik mendia... Beraren gibelcan dago nire-efia."

Kopetan ikas-urdi'n mendiak bizkafeen Etxeko txukun, polit beraien bitarteen.

Amon bat su-pasteren bakaf eta ilmuz... Urtez burua zuri arpegi-azal ximur.

Biotza-aunarturikan neke ta naigabez. Ninak urtu bear malkoen indatea.

Ilobatu bat zuden beran efaletan. Itzaropen bakafa sartz-aro urtietan.

Ludeak afapatu aro'rik oneneen. Mendira eramanez, utziz bakariadeen.

Ordur onantz gaxoa negafez dafalko... Etlipena gogaitan iOro doakabel...

Guda-ohean jinkol... Iloba gudari. Bere baitan euznateen Xaafaren irudi...

Mutila amonagaa makur ta keskali. Amona iloba orotz aur antzo negarti.

iZorizgaitzoko guda giza ondatzale!... Efiak xestu, lud!... negaf sabaltzale.

Begira akiok euzka sukal-pastefera. Begira-arako amon biotz-bafenera.

Ire gaitik dek oro Erua dek ire. Negafa zuriz'lasuna iOdola bidez-bideli...

ANDONI.

Galdutakuak

Bilbao'ko uri-ertzañen landola nagusie- tan, eta euren jaubedunak dirala agertu- ten dabeni biurtutoko, gauza onetxek dagoz:

Kartera bat agiri batzuek. Rio'taf Jon Paskalen ixenez.

Diru gordelari bat. Lopez'daf Aurora'ren ixenez.

Kartera bat agiri batzuek. Querandaf Domeka'ren sendiarena.

Osoro'taf Pantzeska'ren ixenez karnet bat.

Beste bat Magure'taf Emili'ren ixenez. Euriatko estalki bat.

Orio bombila bat. Jabo-gordetzeko bat.

Leyafeko pitxafa bat. Gudari ezaufagi burdin bi. 165 eta 18-802 zenbakiek dagokiez.

Eta janari emokuntzako xantef batzuk.

XELATAKA

SENDI UGARITSUA

Senar emazte bat zortzi amar aurf- kin beti zaigu kupigafi. Ikusazu kale zeig dijoan emakume ori: besozan aurtxo bat, mutiko bat go- nari elduta, beste iru, lau edo bost al- damenean... zazpi edo zortzi "mukitu" amatxo zintzoa beste zaintzalerik ez dutela.

Alta... A! Altak zortzi ordu bete bear ditu lanean, ordu bete edo bi la- nerako un etorian bidean baxo erdi bat edo beste edanaz, bi ordu otordu- tan, beste ordu pare bat apal ondoko

Goralmena, itzaldi bai.

Barcelona.-Catalunya'ko Ezkefa al- derdijaren batzorde bat eldu yako gar- Companyan lendakari jaunari, onek len- gunen aguzi eban itzaldijari zorionak egitera.

Beste ikertaldi batzuk be izan eu- zan.

Santander.-Uria edertutoko aspal- dijon darabiguzan lanak ba dafaye. San Emeterio txaidian Higuera's deritxon etxia jaurtikio dabe astion, bidak ede- tuteko.

OTARMI.

Bilbao'ko izparringiak diñuena

"Euzkadi"

"Por sus frutos los conoceréis" ixen purubaz asten da Mendiorlegi'taf Ma- ren'an idazlana, paxistak uskurtzale al- detuteko daben erea azteftu ta adi- rajduteko.

Matxinada au ekafi izan daben gu- dalburu asaldarijak erakusten daben uskurtza-zaletasuna, euren egifinakaz bardinduten dau idazlan onen egiliak. Queipo de Llano, Mola, Franco ta Cu- banellas, agiriko masoiztat agertuten dauz, eta Godea eta Sanjurjo be ma- sojak izan ziraia diño.

Zugatz epea ezagututeko, zugatzak emoten dabezan igailfegit begiratuze- ya. Gixonak ezagututeko. bafiz, gixo- nak dagikezan egifenal.

Gudaburu asaldarijak egin izan da- bena ta egiten dabena ikusita dago. Euren esanak egifinakaz urun dabilza- na be, ikusita.

Orain, euraik ekafi izan daben ma- txinada ori okereko ixena emotifan uskurtza-zaletasuna dala agertutafren, "erlejiñuaren" aldeaz jagi izan dirala diñue.

Itzakaz diñuen ori gusitutzen dato- zanak, bafia euren egunoroko egife- nak dira: efi-mafetasuna; euren jato- fizko, izkuntza-mafetasuna bafio beste obenik jauki izan eztaben abadiak, le- kaidiak eta euzkera-mate dabeia ural- e izan dabezanak basapizti-antzo, eate- fia, uskurtzailen egifena ezta, ba, txe- rentzailen egifena bafio. Eta paxistak egin izan daben; ta egiten dabena, ori- xe da.

Uskurtzea aldeztuten dabilzanak dirala diñue. Eta egun baten, an Ma- drid'ko aldun - batzarian, euzko-abe- rtzailak kistaf ikasbide-aldeko asmoa agertu izan ebanian, kistaf-bidezko as- mo edef areri eragotzenik aundienak imifi izan eutsoezanak, euraik izan zi- ran, orafi matxinadaratuta "erlejiñu- ren" aldeaz dabilzala diñuenak.

Egazkinen lanak

Aragueun afatsaldian egazkin kol- dattjak Bilbao'ren jaurti ebezan bon- hek kalfiak zaurituen artian pilotxu lo- dijan zeubatu lekizek. Laguntza etie- tan lenengo onetan osatuak izan zira- nak onetxek dira.

Luis Bosch'daf Erapel, 34 urte, ez- kodua. Ondorenak ikusteko.

Diaz Romero'taf Jokin, ezkondua, Erandi'koa. Txarto. Tiros zauritua izan zan. Angeru Jagollen inguruan.

Zuazo'taf Matala, 47 urte, ezkondua. Ondorenak ikusteko.

Oses'daf Araceli, ezkongeya, 18 urte. Na.

Rodriguez'daf Karmela, 16 urte, Do- nostiaf. Ondorenak ikusteko.

Atxigat'af Joseba. Orea'koa. Mike- letia. Txarto.

Conde'taf Josu, 59 urte, ezkondua. Ikusteko.

Puente Ortega'taf Gotzon, Burgos' kua, 40 urte. Ikusteko.

Rodriguez'daf Efose, Donostiaf. Ikusteko. Gorteliku'baten ondaf sa- kulak jauzi yakozan.

Asua'taf Eufertea, Yufekua. 43 ur- te. Ondaf sakual aspizian artu ta ain- kia apurtu eutsoen.

Alfende'taf Matilde, Kafantza'koa. 42 urte. Kallan jauzi ta ainkia apurtu eban.

Lopez'daf Anskelde, alarguna, 48 ur- te. Kallan jauzia. Txarto.

Uribari (Etsanche)ko Laguntza etxian osatuk:

Uribari, Tofe Urizar eta Karmel'go ingurutan zauritutako iru osatu ziran.

Beste emakume bati be laguntza e- guson yakoen beña il ziran.

Erdiko Laguntza etxean: Blanco'taf Kasilde, 48 urte. Iturbi- de'n metrala baten zauritua. Ondore- nak ikusteko.

Etxeberria'taf Miren, Ariz'koa. 14 urte, eskumako ankia apurtuta. Iku- steko.

Deusto'ko laguntza etxean: Emakume bati lagundu yakoen Kiri- joetatik (nervios) egozako.

Uribari'n bati il egon ziran.

OTARMI.

Uskurtza-aldeztutak dirala diñue. Eta maizterak euren maizter-etxietatik txa- kur-antzo jaurtituko lagijari surik aund- dia emoten ibili izan ziranak, orafi uskurtza-aldez dabilzala diñuen ber- berorik izan ziran.

"Katolikuk" dirala diñue, uskurtza- liak dirala. Eta egun baten, lateri-len- dakariaren jaurtegiaren Tedeschini janz- kordinari kapelea imitua izan zenian, janzko'kun-kapele imitua atetara el- du izan eiziranak, euraik izan ziran: Ceda, Renovación Española, Falange Española, Tradicionalistak, e s k u m a aldetik dabilzala diñuen gusituzeko "katolikuk".

Beraz, zugatz, emoten dauzan ika- ljetatik ezagututen ba-da, matxinada au ekafi izan daben gudaburubak eta euren jagun agertu izan diranak eta- tu gura daben uskurtzaletasuna be eza- gututa dagoz: gusitufi batzuk dira.

"Excelsius"

"Matxariak" ixenpetutun dau kirol- tzañe onen lenengo idazlana. Kiroletza- deragolo, Amerika-alderuntz jua izan diran ukubikarizetaz.

Gurendea iragarikirik aundijena ta txindirik geyen ekariko dabenaren el- deruntz makututun dala esan gura dazkugu.

Txindija zirikalari - zirikalertija da, izan be. Txindija sartzen eutan zirki- lurik eztago. Napoleen gudaburu kat- sar ospetubak be, gurendea txindirik geyen ebanaren aldetik ikusten eban.

Ol, txaidirik eza-lege... Zoritzar gusitjen jatorfija, txindija dala esango genduke, esan be. Eta alan be, gu, beti txindijaren atzetik...

"Tierra Vasca"

Unamuno'taf Mikel zanatzaz idazten dau "Tinerfe",k bere safetako idazlana. Jakintza gauzetan jakituna diran gi- xonak era biftara maxiatu ta epafuten dirala diño.

Batzubetan, efitlarija, efitkeltarija edo edozein eretako jakituna, bixitza- ke zinkintza-era batetik, maxiatze-ara azkera ta mafetasun bidetik egutun dala agertuten dau.

Beste batzubetan, ostera, azkenengo era oretatik urten egiten dala, ikasle- antza afitubaz zintza bafio adiraldua geyago, dan zinkintza-erea afzteko.

Mikel il dala diño. Aren lana, bafia, mundua baxen iraunkof ixateko eran emen geratuten dala.

"La Gaceta del Norte"

"Koenigsberg eta lagunak" -ixenpe- tuten dau izparfiji onek bere idazlana. Franco ta England'eko España'ko gu- da-azultaz Alemanja'ti bidaldi izan eutsoen idazkijaren erantzunari itza- roten egotia, astija gaitzen egotia dala uste dau.

"Europa'ko latefijakaz eztoz aftu -emonik gura" esan ebanian Alema- nia'k erantzun el-eha erantzuteko eu- kang.

Eta gentza-deyari, bafiz, "Gudea!" osanaz erantzun el-eha. "Palos" ikontzietaz darabilan matazea, akka- ki bat il jo ez el-da. Doistafak ba- ke-rik ez el-daba gura gudea bafio. Gen- tza-gura izan ba'ira, Euzkadi'ko agin- tarijak lagi-bidez aftu izan eban ikon- tzija, englandaren ikontzija euren men- pe afzteko zijotat ez el-eben imifiko.

Alemania'k lagi gusitjak ostikopera bota el-dauz.

Len, Franco'ren gudagotziak Madrid 'en saftuko ziraia uste izan eban ar- tian, bururik agertu barik ibili eizan. Gero, bafia, Franco'ren gudagotziak atzian geratuten ziraia ikusi izan dan- anian, estalpetik buruba agertuten asi- el-da, ta agrijan gudaburu asaldari- jak aldeztuten.

"El Liberal"

"La humanización de la guerra". Oiantze asten dau izparfiji onek bere safetako idazlana.

"La humanización de la guerra" gaz- telerazko itiaz, gudea bigunagotuta esan gura dazkugu.

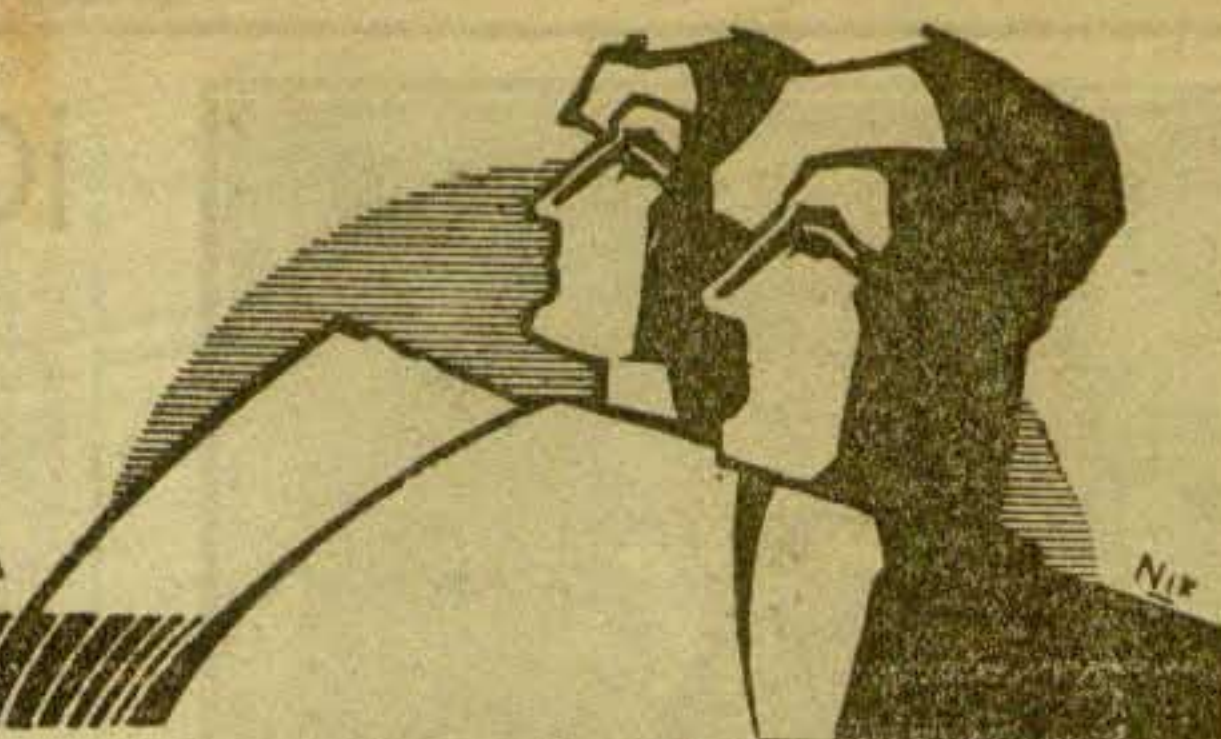
Efi matxinada, gogofak izaten di- rala diño. Oraingo au bafia, gogofe- tan be gogofa dala.

Euzkadi'n, bafia, berez gogofa dan guda oner, bigungafi apur bat emon gura yako. Bigungafi ori lortuteko di- rala diño guda-espe aurkitzen diranen trukia ta etxietatik urun aurkitzen di- ran emakume, ume ta aguraren etxe- tara ekari gura izatia ta abaf be.

Gudea bigunagotutuko bide au efer- tuten gabilzan-artian, bafia, matxina- da ezekari au ekafi izan ebanak, Bil- bao'efetan, Bilbao suagakaituten eta Bilbao deuseztuten etofi ziraia be esa- ten dau.

Guda-onetik urun be urun aurkitzen dan urijari oldartuteko paxistak ager- tu daben era ori, gudea bigunduteko era barafagari dala esaten dau.

Euzkadi'ko agintarijak, bafia, paxis- ten egazkin erailkorak gora-bera, eu- ren bidari jafatuko el-dautse, guda au bigunagotutuko bidari

Aberkide matia: Zu euzkelduna
zarala izparringi abertzalietan ar-
gitaltzen doguzan euzkerazko
idazkijak irakurten ezpadozuz,
zu etzara benetako jeltzalia

Lgo. urtia

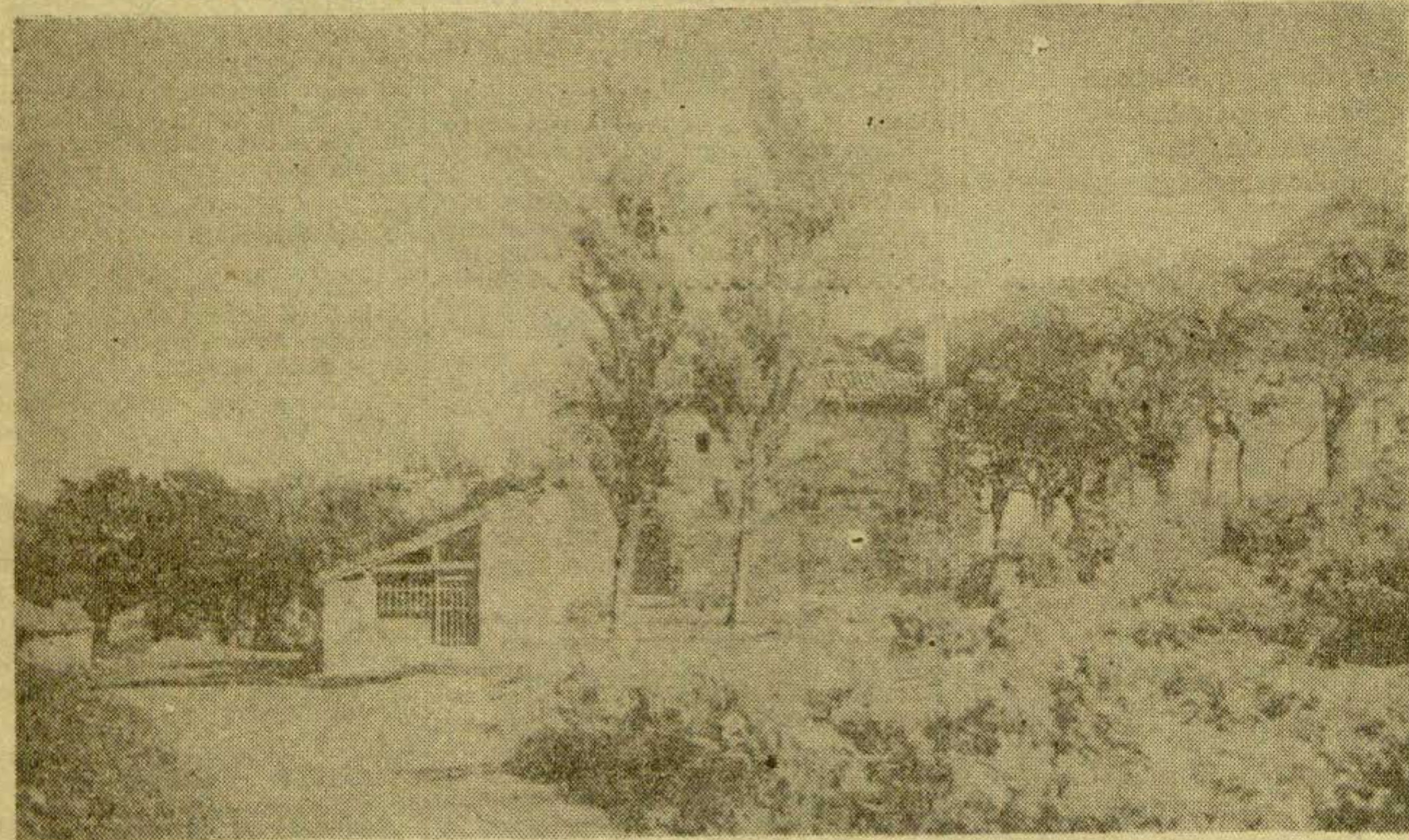
6'gn. zenbakija

Idazkolea ta banakolea: Correo, 17'gn.

Bilbao'n 1937'gn. Urtarrila 7'gna. egubena

15 eunen

Euzkadi'ko bastarrak

Zumetzaga'ko Mikel deunaren basatxomua dogu au, Zafetalkua da, ta ja ta mendiko arizti baten auzkitzen da.

EUZKO-EMAKUME MAITIA...

Otoiz ta goi-maitasunez eruango dogu Euzkadi, geure aberri bakarra, Jel-zelai loratsu-gentzatsura

Guda odoltsuaren sabel ilunean sartuta gintzala niotzun, euzko-emakume, oraintxu. Euzkotafok, ixakeraz, guda-aurkarijak gara eta ofaitino, euzkotafok geure ixate berezija zaintzeko, izkiluz izkilututeko beafixanean aurkitu ixan gara. Ono dakigu euzkotafok gudea dan ankefa, ezagutzen doguz bere ondorengo gafatzak, baina... ankerkeri ta ondorengo guztion gahetik dago geure euzko-ixatia jagoteko daukagun bearkuna. An ta guzti be euzko-emakumiok, geure Aberi gaxua aldeztzeko ebarkuna ixanda be, ez dogu izkiluz ta odolez geure eskurik zikindu beaf. Aberija izkiluz aldeztzeko bearkuna gixonena da. Zer dagikegu, beraz, euzko-emakumiok? OTOI, OTOI TA OTOI.

Ixaki txiki, koxkof, beartsuak gara; geurez obendijak, gaxuak, gauzezak. Jaungoikoa, oster, bikaña, jakiturija bera, ixate ber-bera, deuntasuna, osotasuna. Berak gura ezik ez zugazetako ofijak, ez txoritxuen lumak, ez itxasoko ur gazijak dagie zirkini; arnasatzen doguean, gabiltzanean, estul dagigunean, berak nai dabelako dagigu. Bera da tur-bira osuaren jaun ta jaube bakaf ta aloroduna. Beragandik jatorskuz ga-uzu on ta txar guztijak. Ibraugaitik niotzun euzko-emakume guztijon espanetan loratu beak leukan lafos usaintsua aldi negarigari onetan, onixek ixan beak leuka; Jauna, egin bedi zeure naimen ta borardate. OTOI, OTOI ta OTOI, euzko-emakume maita-maitia. Txafaren sabeletik ona ataraten dakif, Goiko-Jauna'k Geure arerijo zafak, euzko-erijaren beliko arerijauk lporatu daukun zortizaf itzal au Jaungoikua'k bidaltzean, nok ezagutzen dauz bere asmo eskutuak? Kaxkarigijak garaz, zinez, Jaungoiko asmuak ezagutzeko; ofaitino geure eskuan daukagu geure Aberija'ren zoruna. Euzko-emakume guztijok egin, geure bijotzak garbaitu ta asmo barafnez, ueste sutsuz maitasun beraz EUZKADI-zorijona ba-daskatsogu... laster dira agertu sorkaldian geure zorun-ixafaren be-nengo txinparta argitsuak. Nok ukatu? Bere emakumiak no batez, biotz batez, zihemen batez, itxaropen batez, gol-maitasun barafinez eskatu daruatsoen eskafa ez dauzo Jaungoikoa'k EUZKADI geure Aberija'ri ukatuko. Judit, Ester eta Lagi-Zafetako beste aibatzen edestijak ezet' dionosku.

OTOI, ba, euzko-emakume maitia, bariketa ta mor-mor gitsi ta otoi.

Emakumaren bitxirik ikusgari bikañena BIOTZA da. Beragaitik onen oi-da gixasema ludi-adimena

dala eta emakumia gixa-bijotza. Ama ixateko sortua ixan dan emakumian berbijotzean maitasun-gaf sutsuak ezaf dauz Jaungoikua'k. Berau dela ta, gofotz aseta dan emakume-bijotzak iguin dagisku. Maitasunak ixan bial dau, beraz, euzko-emakumion izkilu zofotzak. Geure gudari trebiak su-izkiluz arerijua oinperatzen edo obeto esanda genganatzen alegindu bial gara.

Or, Gipuzkoa'n, geure emakume euzkotafai ulia mostu ei-dautse. Zer lortzeko? Baten batzui aceite ricino be emon ei-dautseze asmoz? Guk ez dogu ofetara jekatu bial; arerijua oretara zigorkatzen dabena ludiaren anflan koxkofaren egiten da. Gu, euzko-emakumiok, geure egikun guztijetan, geure asmo guztijetan, geure erabagi guztijetan maitati agertu bial gara; geure asmo bakara EUZKADI zorijondutea dala, JEL-azija euzkotaf guztijon bijotz-soluatea eraita dala, ez dogula ihor gofotatzen, ez da arerijorik aundijenak be, ez da kate-gihenak be; geure amesa euzkotaf guztijon bijotzak maitasun-kate bigunez alkatu ta geure Aberija ZORIJON-ALTSORA eruaita dala.

Eta, euzko-emakume, asmo zora-gafi ori OTOIZ TA OI-MAITASUNEZ lortuko dozu.

MATE.

Blum bakiaren alde

Paris.—Gobernuko buru dan Blum jaunak egin dabon itzaldi baten esan dau Frantze bere ogasunak sendotuten duala eta efbeste-politikan garaitza akto irabazten.

Alamaitzaz egin omenan itzetan, efi orek bere ekintzak amaitutzat emongo dauzala, esan eban, bakiari bide emoteko. Ba klaren alde zutsu jardun zan, frantzetar efi osuaren burariaz orke dala agertuaz.

Euzkadi ludi aurrean

Alemandafak emen dabilta ipurt afo ta nabarmen tripako mihaz saltzaren bila zerbait zortzen ote duten orla baguaz zer gertauko ote zaigun orain emen bear bezela zindo ta sendo ez bagerade gertutzen

Euzkadi'n degu Jaurlari buru gizon azkar ta jatorak oitan jarrita zintzo ditugu gure itxaropen osoak oin menpean Euzkadi dago ezin gaur labe ohenak naiz aleman ta bai portugesak artukoituzte bereak

Gure Euzkadi Espana ez dala dute oiek igafiko euzkotafakin beriketarik ez dute oik ibiliko Euzkadi zerdan ez badakite laxter dute ikusiko oitu badira nai dana egiten emen ez dute egingo.

Ezkerak gure jaurlari Euzkadi egon leike lasai itxagon gabe pin jokatzeko bestek zer erakuntzi hetti itxaropentzu ta alai Jaurlari abek orla baduan laxter Euzkadi'n beti jai.

Euzkadi'ko gure jaurlaria du orain ludi guztian zuzen bizkof ta egoki bidez izen aundiak benetan ludi guztian gaur mintzatzen da gutzaz maitasun osoak pozgaria da ontan Euzkadi'k zenbat irabazi duan.

Aufera orla Jaurlaritz maita kementzu bide orialik zuzen dabilen gizonak ez du beñereñon bildurik Aberi alde egindakoaz biotzez txalotzen dei nik eta Euzkadi'n ez da gizonik orla egingo ez dunik.

ATARENE.

Ara "Eguna" - Agur...!

Ez degu ez, bein aitatutakoa eguneroko izparringi bat euzkeraz beaf gindukeala.

Eta ara, uesterik gutxiensan EGU-NA euzkerazko izparringi egunerokoa. Ote gabean, afu xatu izpaf onak, eta bereziki poztu gaitu baita ere.

Ruzkera indatu eta zabaltzeko izango dalako. Euzkerari dagokion malara trixteko bidea izango dalako, eguneroko batean oso-oso erabiltzea, oitxek poztutzen gaitu.

Sahin irakasleak esan dau: "Euzkera itzen bada, zheftzalerik ez dala izango dala."

Eta bertatik: Etiak euzkera bakaf ik, erabiltzen badu, efi zheftzale utza dalako izango dala, esan genezake.

Aitutuko dei baita ere, Mutriku'ko euzkel-idazle batzuean, "Lafeko", nafar jaun, euzkel-idazleak esan zuana: "Euzkeraz mintzatzen bada, naiz eta zheftzalea ez dala esaten ba du ere, aberia azaldu eta aberizaleasuna efitzen da."

EGUNA, izena du euzko-eguneroko unek.

Izen egokia deritot, Gaubaren iluntasunak kuxkufuta egon dan biotra, gubaren argian nazaitu, zabaldu eta berpiztu bezela egiten da.

Gure euzkera, eta euzkerarekin euzko-izate uiza, gofotz eta etzai atean kuxkufuta bezela ikusten degunez, EGU'aren argi indafez, bazterik-bazterik azaldu, zabaldu eta biziko da.

Eta EGUNA, urte beribateri aziera ematera goazen egun beren azaltzen zaigu.

Garai berezian, Euzko-izateari, Euzkadi, bere agintaritzaren jabetasun zati edef bat eskuratua duan garai berzian.

EGUNA izenez egoki eta egun berezietan datokigu.

Beaz, EGUNA'ri, urte-beribari bezela aguf, aguf t'erdi.

IXAKA

Itz barri taldatxu bat eratuta

ARPIDE itza (inscripción) dala edonok daki.
EMOPIDE (tributo, contribución), dikuf lagi batez goitukin itz ofek.
EMOPIDUN (contribuyente),
IKASBIDE (matricula),
IRAKASBIDE, bardin,
YOAPIDE (gasto, consumo),
IGATU, gastar,
ALPIDE (impuesto, derecho real),
OSAPIDE (igual),
OSAPIDEDUN (igualado),
IBILPIDE (pasaporte), "Bide" edo "pi-de" itzak ikurkera berbera deukie ber-te aditzi erantzita, "arpide" erduban lez. Biren arteko "konpromisua".

BAREZAUMEN (conciencia psicológica, o sea facultad del conocimiento interior),
BAREZAUTI (conciencia moral, ciencia interior),
BARUNBE, "espíritu santua" ikufteko, "megope" baxen, "kontzientzia" ikuf-teko, okuf dago.

BARUNPIA edo "etxebafunpia" (la bo dega) obeto da.

EZAUKUN (noción, idea elemental de...),
EZAUTI (erudiación, experiencia, pericia),
BARALKUN (fuero interno),
BARLAGIKUN, bardin,
ZUZUTZ (justicia),
ZUZUBURU (magistrado),
ZUZUKARI (juez),
ZUZUKINTZA (junta o sala de magistrados),
ZUZUMENA (la razón),
ZUZUKINTZARI (miembro de la Junta de magistrados),
ZUZUTZEN (derecho),
ZUZUTZI (jurisprudencia),
ZUZUZKUN (juicio, vista),
ZUZUTZU (justificar),
ZUZUTUN (justo, severo y firme en su resolución),
ZUZUSTAU (juzgar, fallar),
ZUZUTAKUN (fallo, sentencia),
ZUZUTALDU (ajustar las cuentas),
ZUZUKIDE (equidad).

Gixafian zuzukide txafio bixi da gaur egun, gizonak be euren bafez autizaz txafio bixi diralako, jArtez-tuko balitz afen noiz edo bein zizon erukarizaf Elitzake safi txikija gixaf-tiaratza.

GUDARI-GURAZKUA (el soldado voluntario),
GUDARI-BIARKUNEZKUA (el soldado obligatorio),
GUDA AURETIA (la vanguardia),
GUDA-ATZETIA (la retaguardia),
GUDA-AUROKIA (el frente),
TOKIKUN (localidad),
IGOTZI (abandonar).

Emengo tokikumatik, zortzi gudari gurazko dagoz guda-aurfokijan.

Euzkel-Mate.

EGUNA, izena du euzko-eguneroko unek.

Izen egokia deritot, Gaubaren iluntasunak kuxkufuta egon dan biotra, gubaren argian nazaitu, zabaldu eta berpiztu bezela egiten da.

Gure euzkera, eta euzkerarekin euzko-izate uiza, gofotz eta etzai atean kuxkufuta bezela ikusten degunez, EGU'aren argi indafez, bazterik-bazterik azaldu, zabaldu eta biziko da.

Eta EGUNA, urte beribateri aziera ematera goazen egun beren azaltzen zaigu.

Garai berezian, Euzko-izateari, Euzkadi, bere agintaritzaren jabetasun zati edef bat eskuratua duan garai berzian.

EGUNA izenez egoki eta egun berezietan datokigu.

Beaz, EGUNA'ri, urte-beribari bezela aguf, aguf t'erdi.

IXAKA

KALEKO MARMARRA

"¿NON SARTUKO NAIZ?"

Igande afatsaldean eguzki goxo, pean aruntz onuntz ibiltzea atsegina da. Aste osoko lanaren nekean astintze bila, kaleko ibalean murgiltzen zaizu eria. Zerua garbi danean batez ere; eguzki jaunaren printza beroak leioe tatik bafena jostalu sartzen zaizkizunean.

Eresia da kaleko, marmarra. Ixil-al-diak eta sendo aldiak ditun eresia.

Jenbat eta zenbateri zaien atsegin erei onen zarata!

Kalea-bidea galazteko guda, ofa-tik, etzalzu esi igaro-ezina. Gudaren igurtziak gora bera, beliko marmar be rezia dario kaleak... ituruta entzuten dan arteraño behepein!

A! Turuta... guda... jégazkink!

Turutak bai zeoro aldatzen dituala kalearen zer-nolak.

Efi-guzia babes-bila Gizonak emu-kumeak, aurak...

Eta naiz eguerdi-eguerdia izan, len txeago eresia zan marmararen ordez, ixila dario kaleak; zerna zeartzen dizuten egazkiken zutunka indartsuak ixilagoa egiten dizuten ixila.

Lengo egun batez, ixila ixilen zan galrai ber-beregn, aur bat ondoratu zitzaidan.

Gañean zebiltzen burnizko txoriak.

Gañean zebiltzen egazkin mardika tuak. Gañean zebiltzan eriotza, onda-tzea, negafa ta laria darioen egazkin deabruzkoak. Gañean zebiltzen pxti-makufak, kaleko marmar eresidun eriotza bezain triste dan ixiltasunean biurtu erazten duten pxtiak.

Ontan ondoratu zitzaizdan aurfa. Aingerutxo bat! Zortzi hederaiz ur teko mutiko, eder bat. Begiak zeru-ur-dina bezain urdin zituan aur bat.

—¿Non sartuko naiz?

—¿Non sartuko naiz? zion aurak etu ta lafi.

IXAKA

Guda mardikatu! Gizon-onenak abere biurtzen dituan guda...

Gudateko egazkin deabruzkoak!

Kaleko marmar eresiduna, eriotza bezain triste dan ixiltasunean biurtu erazten duten egazkink!

Bafo... ¿non sartu etxekian aurak non dizu eria bere aurtzaroren pekea aln biotzgofoez ebakitzeko?

Zer dakite, ordea, "faxista" imper-nukoak kaleko epesiaz eta aurtzaro efugabeaz?

Belekite ez lirake aln zuzen ere "fa-xista" izango.

UZTURE.

Ikurritza'k

IKURIN bat zabaltzean, berakin ikuri-tza edo "lema" azaltzen da.

Guda aldiatan ikurrikak alkarfi eta ber-tatik ikurritak bata besteakin guduio oi dira, eta sarik asko, alkarfekin gertu-ger-tu, anaizta duten ikurrikak guduio.

Egunetako guduioan ditugun ikurri bi, ikusi ditugun, Zuek, euzko gudariok, da kizute onen befi.

Aufez-aufez "pazista" afetan ikusten di-tuzten "reketek" azaldu izan duten ikur-ritza, emen euzko-laf ontan, erok euzkal efi deiten luf ontaio zabalkunde edo "propaganda" aldiatan "Jaungoikua - Ab-erfia, Furoak-Efege" dala esaten dute.

Zuen, euzko gudariok ikurritza, itz bi-tan bada ere "Jaungoikua eta Lege-Zafa", "reketek" oien ikuritzaren analiza duala, antz eman jekakio.

Baia, ikurin eta ikurritza jaso eta aufez eramateko baño, egintzak azaldu eta egi-ztatzea da zabalkunderik onena.

Eta "Jaungoikua" ikurritzan erabali eta ordeko diran apatizjaupariak su izkiluz io-ta erail...

"Aberfia" ikurritzan eta abefitzat erbe-tea; amatzat, ama-ordeko ezagutu, eta arerijorik ankeñen eskuetan maita esaten duten euzkal-efia, jarteko gertu.

"Furoak" aiatu, eta euzkera oinpera-tu; efi-zaletasuna zigortu, "Efegea" aot-

tan, eta nor izango daniak ez, eta zigof zi-talaren menpean, aginpele bakaf-bakara-ren "dictadura" lotsagafiarean menpean jarteko guduio.

"Jaungoikua eta Furoak" izan zituan "Aberfia"ren azkatasuna, "Efege" zitalke-riaren aspian jarteko gudari dirala, garbi esan dezatela.

Gogoan dei, an gure Gipuzko'ko efi maita ingurutan ikusien detaia, zubi-orma batean, "reketek" edo "karlista" oien kur-ki bat margoitua, eta ingurutan lau aldi-atan, gof, bafen eta albo bietan, aitatutako ikurikaren lau izkiak. Ondo ere, begiratu nioñ, an auzo-urtean bizi zan "karlista" izenekoa egia izango zala ueste nuan, eta jara! goian agiri zan izkia "Efege" eran nai zuana, eta bafenean, bai bafenean, "Jaungoikua" esan nai zuana. Oduetik, ol-dozkof naukate izkiok, eta gaur, ondo nleffu diint. Guztien gain "Efege" tasuna, menperatzea, indafa; "Jaungoikua aitzaki bat, bafenean eta lotsagafi; bazterituta "Aberfia" eta "Furoak".

¿Gauko guduioak, ez alditu gauzak one-la azaltzen? ¿Zer besterik da "pazismoa"? Zuen ikurritza euzko-gudariok, euzkal biotzak, euzko-biotzak obeto esanda, azal-du, egizatu eta guduiozuzen dezutena, "Jaungoikua eta Lege-Zafa" da.

"Jaungoikua" aiatu eta gurtza ematen diote, bere ordekoak gorde eta maitatu.

"Lege-Zafa" itzaklin, Aberi bakafa au-tortu eta berea duan eskubideko azkatasu-na lortu nai diote.

Zein ezberdina, berditzu agirian itxu-ra duten ikuritzaren gordetzaleak!

Zuek, euzko-gudariok, "Jaungoikua"aren alde, zuek "Lege-Zafa" (Aberfia)ren eome zintzoak.

Guda, guda sendo eta gogof, Tinko zuen lekuan.

"Jaungoikua eta Lege-Zafa" ikurritza pozgaria deute eta.

IXAKA

Uteca guduioan bukatzen zaigu, eta befi guduioan sortu.

Guda ondoren da pakiza-gentza.

Jaunak nai dezala datoren urteak, pake izplak argi azaltzea, guztiontzat euzko-gudariok.

Lekietatik.

IXAKA

Frantzetarrek be bai?

Paris.—"Le Populaire" izparringiak di-noaz frantzetar saloki batzuk espanaf paxistentzat izkiluak hialtzeko asmuu gor-deten dabe.

GURE GUDARIJAK

Su ta naf guda-erabietan ari dan "Amazur" gudaleroko izanidunak (ofizialak)